

LAG- OCH EKONOMIUTSKOTTETS
BETÄNKANDE nr 37/1989-90 med an-
ledning av ltl Mirjam Öbergs m.fl.
hemställningsmotion till landskaps-
styrelsen angående samordning av
forskningsresultat rörande vattenbru-
kets miljöeffekter.

Landstinget har den 1 december 1989 inbegärt lag- och ekonomiutskottets yttrande över nämnda motion. Utskottet som i ärendet hört fiskeriintendenten Carl Storå och vatteningenjören Bror Johansson, får med anledning härav anföra följande.

I motionen efterlyses en samordning av forskningsresultat rörande vattenbrukets miljöeffekter på Åland. I motionen nämns särskilt att forskning i teknik som gör det möjligt att omvandla strömming till fiskfoder är angelägen, då denna forskning är av både miljö- och näringspolitisk betydelse.

Utskottet noterar inledningsvis att landskapsstyrelsen i sitt miljöprogram anger att en åtgärd som man stöder och arbetar för i syfte att minimera utsläppen av närsalter och andra föroreningar som påverkar vattenmiljön är användningen av foder med lågt innehåll av fosfor och kväve vid fiskodlingsanläggningarna. Vad gäller forskning anger landskapsstyrelsen som mål "att stimulera högskolornas intresse att på Åland vetenskapligt utreda och lösa specifika åländska miljövårdsproblem" samt "att möjliggöra för Ålands högskola att bedriva sådan forskning som särskilt befrämjar miljövården och utbildningen". Bland åtgärder som föreslås för att uppnå dessa mål kan nämnas "att fortsättningsvis med budgetmedel och beställningsarbeten stöda inom landskapet arbetande högskolor, forskningsstationer och föreningar med vetenskaplig inriktning".

Utskottet konstaterar att närsalterna kväve och fosfor utgör den största belastningskällan. Ett sätt att minska denna negativa miljöpåverkan är att använda foder med lågt innehåll av fosfor och kväve. Genom att använda strömming som foder minskar den totala belastningen, eftersom en recirkulering av närsalter uppstår. Dock ökar belastningen på den inre skärgården om strömming fångas ute i havet för att sedan i förädlad form användas som foder i odlingar inomskärs. Valet av foder är ur miljösynpunkt av stor betydelse därför att de restprodukter som uppstår är beroende av fodrets sammansättning.

Enligt vad utskottet erfarit pågår såväl inom som utanför landskapet ett intensivt utvecklingsarbete vad gäller foder. I Föglö och Kumlinge pågår försök att omvandla strömning till transporterbart fiskfoder. I sammanhanget bör dock nämnas att nyttan med utvecklandet av metoder för att omvandla strömning till foder måste ställas i relation till den energi som åtgår härför. Ett samarbete i den här frågan har inletts mellan fiskeribyrån och Ålands Teknologicentrum. Nämnas kan även att försök med slamsugning under fiskkassar inletts i bl.a. Brändö där samarbete bedrivs med Husö biologiska station. Slammet har sedan komposterats och kan därefter användas som jordförbättringsmedel.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är angeläget att forskning pågår och att tekniken hela tiden utvecklas och förbättras så att de negativa miljöeffekterna från fiskodlingarna i framtiden kan minska. Utskottet konstaterar dock att den av motionärerna efterlysta samordningen av forskningsresultaten redan är aktualiserad varför den efterlysta utredningen inte är nödvändig. Orsaken till dagens, ur miljösynpunkt otillfredsställande situation beträffande fiskodlingarna står snarare att finna i bristen på effektiv lagstiftning och åtgärder med stöd därav.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte förkasta hemställningsmotion nr 31/1989-90.

Mariehamn den 24 april 1990.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Anders Eriksson

ordförande

Carina Strand

sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Anders Eriksson, viceordföranden Hedman-Jaakkola samt ledamöterna Söderlund, Harry Eriksson och Holmberg.